הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרמג תרמד

וְאוֹכֵל בַּסֻּכָּה, אוֹ אִיפְּכָא, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רע״ג סָעִיף ב׳:

תרמד סֵדֶר הַלֵּל כָּל יְמֵי הֶחָג. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) (א) **שַׁחֲרִית אַחַר חֲזָרַת** (ב) **הַתְּפִלָּה** [א]**נוֹטְלִין הַלּוּלָב, וּמְבָרְכִין** (ג) **עַל נְטִילַת לוּלָב** (ג) [ב]**וְשֶׁהֶחֱיָנוּ, וְגוֹמְרִים הַהַלֵּל,** (ד) **וְכֵן כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג.** (ה) [ג]**וּמְבָרְכִים לִגְמֹר אֶת הַהַלֵּל,** (ו) **בֵּין צִבּוּר בֵּין יָחִיד.** (ז) [ד]**וְאֵין מַפְסִיקִין בּוֹ** (ח) **אֶלָּא כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמְרוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע,** (ט) **בְּאֶמְצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, בֵּין הַפְּרָקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל אָדָם. וְאִם פָּסַק בְּאֶמְצַע וְשָׁהָה אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלּוֹ, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר אֶלָּא לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק: ב** [ה]**בְּהַלֵּל אֲפִלּוּ עֲשָׂרָה קוֹרִין כְּאֶחָד:**

א בְּרַיְיתָא סֻכָּה מ״ו (ע״א). **ב** הָרֹא״ש (פ״ד סי׳ ב), וּמַהָא דְּרַב כַּהֲנָא (שם) דִּמְסַדַּר לְהוּ אַכָּסָא דְּקִדּוּשָׁה הָכִי נַמִי בְּלוּלָב מְבָרְכִין לֵיהּ בִּשְׁעַת נְטִילָה. **ג** צִיַּנְתִּיו לְעֵיל סִימָן תפ״ח (אות ג). **ד** גַּם זוֹ צִיַּנְתִּי שָׁם (אות ד). **ה** גַּם זוֹ צִיַּנְתִּי שָׁם (אות ו).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּנוֹהֲגִים כְּוָותֵיהּ יְבָרֵךְ אַחַר הַמּוֹצִיא. אָמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּהַיְינוּ לַמְּבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְנוֹטֵל יָדָיו מִיָּד לַסְּעוּדָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁמְּבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְאֵינוֹ נוֹטֵל מִיָּד לַסְּעוּדָה, רַק אוֹכֵל פַּת כִּסָּנִין לִהְיוֹת נֶחְשָׁב כְּקִדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה, יֵשׁ לוֹמַר דְּגַם לְפִי הַדְּבַר שְׁמוּאֵל יֵשׁ לִנְהֹג בָּזֶה לְבָרֵךְ תְּחִלָּה בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְאַחַר כָּךְ בִּרְכַּת סֻכָּה, כֵּיוָן דְּבֶאֱמֶת דַּעַת מַחֲזִיק בְּרָכָה (סי׳ תרלט סק״ה) דְּפַת כִּסָּנִין אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו בִּרְכַּת סֻכָּה אַף בְּיוֹתֵר מִכְּבֵיצָה, וּדְלֹא כְּגִנַּת וְרָדִים (כלל ד סי׳ ו), כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן תרל״ט (סק״ה), וּלְפִי זֶה לֹא הָוֵי מָקוֹם לְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה כְּלָל, אַךְ בָּזֶה דְּקָמְהַדַּר לֵיהּ בְּקִידּוּשָׁא יֵשׁ לוֹמַר דְּאַף הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה מוֹדֶה דְּהָוֵי קָבַע, וּלְפִי זֶה כֵּיוָן שֶׁכָּל עִקַּר הַבְּרָכָה מִכֹּחַ קְבִיעוּת הַקִּדּוּשׁ, שַׁפִּיר יֵשׁ לְבָרֵךְ אַחַר הַקִּדּוּשׁ שֶׁהוּא בִּרְכַּת הַיַּיִן יְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַסֻּכָּה, וְלֹא יַמְתִּין עַד אַחַר בִּרְכַּת בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת עַל הַפַּת כִּסָּנִין. וְכֵן עַמָּא דָּבַר לְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה אַחַר בִּרְכַּת הַיַּיִן. אֲבָל מִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן וְנִכְנָס לַסְּעוּדָה מִיָּד, הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַדְּבַר שְׁמוּאֵל לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְיִטֹּל יָדָיו וִיבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת סֻכָּה, אֵין מַזְנִיחִין אוֹתוֹ:

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) **שַׁחֲרִית.** אֵין אוֹמְרִים אֵל נָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּסֻכּוֹת: (ג) **וְשֶׁהֶחֱיָנוּ.** וְאַחַר כָּךְ יְנַעְנֵעַ. וְאִם לֹא בֵּרֵךְ זְמַן יוֹם רִאשׁוֹן, מְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה מָתַי שֶׁיִּזְכֹּר. וְאִם בֵּרֵךְ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, שׁוּב אֵין מְבָרֵךְ יוֹם שֵׁנִי שֶׁהֶחֱיָנוּ. רַ״ן (כב: ד״ה ואם) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת (הל׳ ברכות פי״א אות ג). מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמִנְהָגֵנוּ, (יד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁמֵּכִין עַצְמוֹ בְּקִדּוּשׁ זֶה לַאֲכִילָה, יְבָרֵךְ אוֹתָהּ קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם מִן הַכּוֹס. וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד. וְהִנֵּה זֶה הוּא בְּנוֹטֵל יָדָיו אַחַר כָּךְ לִסְעוּדָה, אֲבָל אִם אֵינוֹ רוֹצֶה עַתָּה לִסְעֹד סְעוּדָתוֹ, רַק מְבָרֵךְ עַל הַכּוֹס וְאוֹכֵל אַחֲרָיו פַּת כִּיסָנִין כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה קִדּוּשׁ זֶה בִּמְקוֹם סְעוּדָה, מְצַדֵּד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה אבל) דְּבָזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא יְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם מִן הַכּוֹס, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **שַׁחֲרִית וְכוּ׳.** בְּטוּר אִיתָא דְּמַשְׁכִּימִין, וְהוּא מִשּׁוּם דִּזְרִיזִין מַקְדִּימִין לְמִצְוָה לְקַיֵּם מִצְוַת לוּלָב [בַּ״ח (ס״א)]: (ב) **הַתְּפִלָּה.** אֵין אוֹמְרִים אֵל נָא (א) בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּסֻכּוֹת, (כִּי אוֹמֵר בִּמְקוֹמוֹ אָז הָיְתָה חֲנָיַת סֻכּוֹ, שֶׁהוּא גַּם כֵּן שִׁיר וָשֶׁבַח כְּמוֹ אֵל נָא). בְּמָקוֹם שֶׁמְּהַפְּכִין הַסֵּדֶר כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת יוֹם רִאשׁוֹן, (ג) אָז רָאוּי לוֹמַר אֵל נָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלֹא בְּיוֹם שֵׁנִי, וְהָעוֹלָם לֹא נָהֲגוּ כֵּן לְפִי שֶׁלֹּא יָדְעוּ טַעְמוֹ שֶׁל דָּבָר: (ג) **עַל נְטִילַת לוּלָב וְשֶׁהֶחֱיָנוּ.** וְאַחַר כָּךְ (ג) יְנַעְנֵעַ, וְכֵן מַשְׁמַע סִימָן תרנ״א סָעִיף ה׳. וְהִנֵּה שֶׁהֶחֱיָנוּ זֶה הוּא עַל קִיּוּם הַמִּצְוָה, וְעַל כֵּן אַף דְּאֶתְמוֹל בַּלַּיְלָה בֵּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, שָׁם הָיָה עַל מִצְוַת סֻכָּה וְעַל יוֹם טוֹב, וְזֶה הוּא עַל מִצְוַת לוּלָב. וְאִם נָטַל הַלּוּלָב בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלֹא בֵּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, (ד) יָכוֹל לְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה אֵימַת שֶׁיִּזְכֹּר (ה) וּבִשְׁעַת נְטִילָה דַּוְקָא. וְאִם בֵּרֵךְ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, (ו) שׁוּב אֵין מְבָרֵךְ בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁהֶחֱיָנוּ:

(ד) **וְכֵן כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג.** וְלֹא הָוֵי כְּחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח דִּמְדַלְּגִין, מִשּׁוּם דִּבְסֻכּוֹת כָּל יוֹם חָשׁוּב כְּיוֹם טוֹב בִּפְנֵי עַצְמוֹ, כֵּיוָן שֶׁחָלוּק קָרְבְּנוֹתָיו מִיּוֹם שֶׁלְּפָנָיו: (ה) **וּמְבָרְכִין לִגְמֹר.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תפ״ח סָעִיף א׳ בַּהַגָּ״הּ שָׁם, דְּבִמְדִינוֹתֵינוּ הַמִּנְהָג לְבָרֵךְ לִקְרוֹת הַהַלֵּל, וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ג): (ו) **בֵּין צִבּוּר בֵּין יָחִיד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְלֹא הָוֵי כְּמוֹ רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח דִּלְכַמָּה פּוֹסְקִים אֵין מְבָרְכִין אָז עַל הַהַלֵּל אֲפִלּוּ לְצִבּוּר, וּבִפְרָט לְיָחִיד, [עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תפ״ח סָעִיף (ב׳) [א׳] וּבְסִימָן ת״צ סָעִיף ד׳], דְּשָׁם הַהַלֵּל הוּא רַק מִנְהָג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בָּזֶה דְּמִדִּינָא הוּא, מְבָרְכִין לְכֻלֵּי עָלְמָא בֵּין לְצִבּוּר בֵּין לְיָחִיד: (ז) **וְאֵין מַפְסִיקִין בּוֹ וְכוּ׳.** כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם כְּלָל (קמ״ז) [קמ״ח] (סי״ב), שֶׁאִם הֵבִיאוּ לוֹ לוּלָב בְּאֶמְצַע הַלֵּל, מֻתָּר לוֹ לְהַפְסִיק בֵּין הַפְּרָקִים, דְּהַיְנוּ בֵּין מִזְמוֹר לְמִזְמוֹר, לְבָרֵךְ: (ח) **אֶלָּא כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמְרוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ׳.** הַכֹּל מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תפ״ח (ס״א) לְעִנְיַן הַלֵּל בִּשְׁנֵי יָמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל פֶּסַח דְּגוֹמְרִין בּוֹ הַהַלֵּל, וְלֹא כְּפָלוֹ הָכָא (ז) אֶלָּא לְאַשְׁמוּעִינַן דִּבְסֻכּוֹת שָׁוִין בָּזֶה לְדִינָא כָּל שְׁמוֹנַת הַיָּמִים. וּלְדִידָן בְּחוּץ לָאָרֶץ גַּם שִׂמְחַת תּוֹרָה בִּכְלָל זֶה, דְּגַם בּוֹ גּוֹמְרִין הַהַלֵּל, דְּהוּא סָפֵק שְׁמִינִי: (ט) **בְּאֶמְצַע שׁוֹאֵל וְכוּ׳.** בֵּאוּר כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ עַד סוֹף הַסִּימָן מְבֹאָר בְּסִימָן תפ״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס״ק ה־ז):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יד) לְבוּשׁ וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי׳ תרסא הגב״י סק״ג):

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן): (ג) הַגָּהוֹת רַבִּי יוֹסֵף שָׁאוּל (נתנזון), וְעַיֵּן פְּרִי מְגָדִים (א״א): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) פּוֹסְקִים: (ה) אַחֲרוֹנִים: (ו) דְּאַף עַל פִּי שֶׁיּוֹם רִאשׁוֹן הָיָה חֹל, הֲוָה לֵיהּ כְּמוֹ שֶׁבֵּרֵךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה דְּיָצָא [מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וּקְצָת פֶּלֶא עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם, הָא כֵּן מְפֹרָשׁ לְקַמָּן בְּסִימָן תרס״ב סָעִיף ב׳, וְלָמָּה כְּתָבוֹ פֹּה: (ז) הַיְינוּ מִשּׁוּם דְּיֵשׁ כַּמָּה דִּינִים חֲלוּקִין לְעִנְיַן הַפְסָקָה בֵּין חֹל הַמּוֹעֵד שֶׁל פֶּסַח דְּדִינוֹ לְעִנְיַן זֶה כְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ת״צ (ס״ד) וּבֵין חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת דַּחֲמִיר טְפֵי. אָכֵן מַה דְּחָזַר סָעִיף ב׳ בְּעִנְיָנֵנוּ דְּהוּא לְקֻלָּא, אֵינִי יוֹדֵעַ, דִּבְרַדַּאי לֹא חֲמִיר חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת מִשְּׁנֵי יָמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל פֶּסַח דִּמְבֹאָר בְּסִימָן תפ״ח (ס״ב) לְהָקֵל, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah